

Андросюк В.Г.,
кандидат психологічних наук,
професор, професор кафедри
юридичної психології НАВС

РОЛЬ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ПРАЦІВНИКА МІЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Руйнівні наслідки соціальних зрушень в Україні безпосередньо торкнулись правоохоронних органів, зокрема міліції. Вимушеність виконання злочинних наказів, зниження показників боротьби зі злочинністю призвели до вкрай критичного ставлення населення до міліції, закріплення в побутовій моралі значної кількості громадян негативних стереотипів оцінки особистості і діяльності правоохоронця. Останнім доводиться діяти в умовах морального вакууму, породженому практичною відсутністю в країні за часів незалежності дієвого механізму національного та правового виховання. Суспільна психологія протягом десятиліть формувалась як регіонально уособлена, що суттєво посилювалось певною політичною, моральною та економічною кон'юнктурою. Відсутність національної ідеї, на якій можлива консолідація суспільства, її підміна «бджолярсько-полив'яними» цінностями, невважене втручання у чутливу сферу мови і культури багатонаціональної України ще більше поглибили розбіжності в регіональному сприйнятті населенням своєї належності до єдиної держави. Апологет більшовизму В. Ленін цілком слушно зазначав, що «Національна держава є форма держави, яка найбільш відповідає цивілізованам, економічно-прогресивним умовам... Так звані держави національностей, на відміну від національної держави, ... є завжди державами, внутрішня будова яких з тих чи інших причин залишилась ненормальною або недорозвиненою».

Безумовно, працівники міліції, як частина суспільства, не могли опинитись осторонь зазначених процесів. Їх тривале економічне зубожіння, правова та моральна незахищеність, неадекватні політичні рішення (на кшталт скасування підрозділу «Беркут»), декларування популістських гасел «переходу міліції на бік народу», усунення їх від виконання функціональних обов'язків «народовладними охоронцями» призвели до фактичної ізоляції міліцейської правоохоронної структури. Виявлення громадської думки, яка є вагомим елементом суспільної психології, засвідчило, що ще до початку подій на Майдані працівники міліції користувались довірою лише одного з чотирьох українців.

В зв'язку з вищезазначеним, актуальним завданням сьогодення є розбудова української міліції на засадах високого професіоналізму, глибокого розуміння державних інтересів та національно орієнтованих моральних принципів. При цьому останньому повинна бути приділена максимальна увага, оскільки саме відсутність морально-ціннісних орієнтирів є підґрунтям формування готовності до суспільно-неадекватної поведінки працівника міліції та порушення ним вимог Присяги. Морально-психологічна підготовка виступає необхідною (а нині – і першочерговою) складовою частиною професійної підготовленості працівника міліції. Її сутність полягає у формуванні особистої потреби і умінь планувати і здійснювати професійну поведінку за високими моральними критеріями професійної правоохоронної діяльності загалом. Існуючий військово-бойовий та правоохоронний досвід переконує, - функціональна навченість і тренованість небагато важить без глибоко засвоєних цінностей морального життя. До складових морально-психологічної підготовки відносяться морально-психологічні знання, погляди, переконання (моральна свідомість), морально-психологічні мотиви, уміння, навички і морально-психологічні якості.

Ідеологія і політика сучасного моменту організації морально-психологічної роботи в міліції України повинна спрямовуватись не лише на її фактичне створення, але й на подолання наслідків деморалізації в лавах працівників.

Організацію морально-психологічної та виховної роботи в міліцейських підрозділах доцільно здійснювати на певних ідеологічних та технологічних засадах:

1. Робота з особовим складом розгортається на принципах національної державності; цілісності, непорушності та величі України; пріоритетності права як гарантії свобод, обов'язку та світогляду кожного громадянина держави незалежно від територіальних, мовних та національних відмінностей.

2. Державна політика спрямовується на всебічне формування громадської поваги, позитивного іміджу та авторитету міліції засобами масової інформації, мистецтва, державних Програм правового виховання населення тощо.

3. Безпосередньо з працівниками міліції морально-виховна та ідеологічна робота здійснюється на усіх етапах професійної діяльності, особливо – в межах початкової професійної підготовки та навчання у закладах освіти з молодими працівниками і майбутніми правоохоронцями.

4. Технологічні засади морально-психологічної роботи ґрунтуються на методології переконання та навіювання. Переконуючий вплив

здійснюється в пліні реалізації державних та відомчих заходів, виховної та психологічної роботи в навчальних закладах, службової підготовки в органах та підрозділах міліції, індивідуальної роботи з окремим працівниками з урахуванням логічності, обґрунтованості, доцільності та ілюстративності декларованої інформації. Навіювання реалізується за правилами маніпулятивного інформаційного впливу:

- багаторазовість та тавтологічність інформації;
- інтенсивність та емоційна насиченість;
- мінімізація альтернативності і критичності;
- пріоритетність істинності і правди в альтернативній інформації;
- максимальна персоніфікованість та адресність впливу;
- орієнтованість на формування високої самооцінки, впевненості та рішучості.

Анисина С.С.,

кандидат философских наук, доцент,
старший преподаватель кафедры
кадрового, морально-психологического и
информационного обеспечения
деятельности органов внутренних дел
Тюменского института повышения
квалификации сотрудников МВД России

КОММУНИКАТИВНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ СОТРУДНИКА ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

Реформирование системы МВД России связано не только со структурной перестройкой органов внутренних дел, но и со стремлением выявить и разрешить проблемы, тормозящие оптимизацию профессиональной работы полиции. Сегодня на первое место выходят вопросы связанные не просто с профессиональной подготовленностью сотрудников ОВД, а с их профессиональной компетентностью и профессиональной культурой. Исследования и практика показывают, что многие сотрудники правоохранительных органов, особенно вновь поступившие на службу, не обладают необходимой коммуникативной компетентностью, что выступает фактором, негативно влияющим как на имидж сотрудника органов внутренних дел, так и снижает результативность деятельности, что является негативным показателем оценки профессионального роста сотрудника.

Специфика правоохранительной деятельности заключается в постоянном взаимодействии сотрудников различных юридических профессий с различными категориями граждан, в умении находить общий